

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

ОГОЛЬ ДМИТРО ОЛЕКСІЙОВИЧ

УДК [336.74+336.77]:330.35(477)(043.3)

**ВПЛИВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ
НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ**

Спеціальність 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит

Автореферат дисертації
на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Суми – 2016

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Українській академії банківської справи.

Науковий керівник – доктор економічних наук, професор
Фролов Сергій Михайлович,
Українська академія банківської справи,
завідувач кафедри фінансів.

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Колодізев Олег Миколайович,
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця,
завідувач кафедри банківської справи;
кандидат економічних наук
Д'яконов Кирило Миколайович,
АТ “ОТП Банк” в м. Суми,
керуючий відділенням.

Захист дисертації відбудеться 05 лютого 2016 р. о 14 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 55.081.01 в Українській академії банківської справи за адресою: 40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 57, зала засідань вченої ради.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Української академії банківської справи за адресою: 40000, м. Суми, вул. Покровська, 9/1.

Автореферат розісланий 04 січня 2016 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
доктор економічних наук, доцент

Т. Г. Савченко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Запорукою забезпечення економічного зростання в країні виступає ефективна реалізація грошово-кредитної політики, значущість якої в системі державного регулювання економіки в сучасних умовах суттєво підвищується. Стабільність національної грошової одиниці, керованість інфляції, зниження відсоткових ставок, належне виконання функцій банківською системою та підтримання фінансової стабільності дозволять сформуванню підґрунтя економічного зростання, оскільки сприятимуть активізації фінансово-господарської діяльності в реальному секторі та відновленню довіри до фінансового сектору. Отже, виникає об'єктивна потреба у формуванні та розвитку цілісного уявлення про механізм впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання країни.

Фундаментальні засади дослідження економічного зростання сформовано у наукових працях зарубіжних дослідників, серед яких: Стенлі Л. Брю (Stanley L. Brue), Е. Домар (Evsey Domar), П. Дуглас (Paul Douglas), Н. Калдор (Nicholas Kaldor), Дж. М. Кейнс (John M. Keynes), Ч. Кобб (Charles Cobb), С. Кузнець (Simon Kuznets), Кемпбелл Р. Макконел (Campbell R. McConnell), В. Нордгауз (William Nordhaus), П. Самуельсон (Paul Samuelson), Р. Солоу (Robert Solow), Я. Тінберген (Jan Tinbergen), Р. Харрод (Roy Harrod), Дж. Р. Хікс (John R. Hicks) та інші. Вагомий внесок у розвиток методологічних засад економічного зростання здійснили вітчизняні науковці: В. В. Яременко, Б. І. Кабаці, С. Д. Дзюблик, І. Б. Висоцька, Г. І. Башнянін, Л. В. Кривенко, П. Ю. Лазур, В. С. Медведєв, В. Г. Чепінога, О. В. Безугла та інші.

Основні теоретико-методологічні та практичні аспекти грошово-кредитної політики відображені у роботах вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: Б. П. Адамик, В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик, О. І. Барановський, Т. А. Васильєва, Р. А. Герасименко, Е. Дж. Долан (Edwin G. Dolan), К. М. Д'яконов, І. І. Д'яконова, Т. В. Запаранюк, Ф. О. Журавка, Р. Дж. Кемпбелл (Rosemary G. Campbell), К. Д. Кемпбелл (Colin D. Campbell), В. В. Козюк, О. М. Колодізєв, В. О. Лепушинський, О. В. Луняков, І. О. Лютий, М. І. Макаренко, І. Р. Михасюк, Фредерік С. Мишкін (Frederic S. Mishkin), А. М. Мороз, О. П. Орлюк, М. Ф. Пуховкіна, В. В. Рудько-Силіванов, М. І. Савлук, Т. Г. Савченко, І. В. Сало, А. В. Сомик, С. М. Фролов та інші. Високо оцінюючи існуючі наукові здобутки, слід наголосити, що подальшого розвитку потребують питання, пов'язані із уточненням теоретичних засад грошово-кредитної політики в контексті її впливу на динаміку економічної системи країни та розробленням практичних рекомендацій щодо сприяння грошово-кредитної політики економічному зростанню в країні. Усе це обумовлює актуальність теми дослідження, визначає його об'єкт, предмет, мету і завдання.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану наукових робіт Української академії банківської справи як складова частина науково-дослідних тем

“Сучасні технології фінансово-банківської діяльності в Україні” (номер державної реєстрації 0102U006965) та “Конкурентоспроможність національної економіки в умовах євроінтеграції” (номер державної реєстрації 0111U009459). У межах даних тем запропоновано науково-методичний підхід до визначення синтетичного індикатора фінансової глибини економіки, що формується під дією методів та інструментів грошово-кредитної політики, та обґрунтовано необхідність оцінювання стійкості та якості економічного зростання в Україні.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає у розробленні та удосконаленні науково-методичних підходів до реалізації грошово-кредитної політики та оцінювання її впливу на економічне зростання України.

Реалізація поставленої мети обумовила необхідність вирішення в роботі таких завдань:

- поглибити теоретичні підходи до визначення сутності поняття “грошово-кредитна політика”;
- розвинути науково-методичні підходи до визначення економічного зростання як мети грошово-кредитної політики;
- обґрунтувати теоретичні засади впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання країни;
- дослідити практику використання методів та інструментів грошово-кредитної політики в Україні в контексті забезпечення економічного зростання;
- виявити закономірності економічного зростання України на основі емпіричної апробації основних теорій економічного розвитку;
- провести оцінювання стійкості та якості економічного зростання в Україні;
- розвинути науково-методичні підходи щодо інтегрального оцінювання економічного зростання в Україні;
- розробити науково-методичний підхід до визначення синтетичного індикатора фінансової глибини економіки України;
- запропонувати науково-методичний підхід щодо визначення інфляційного таргету в контексті його взаємозв'язку із фінансовою глибиною економіки;
- удосконалити методичні засади прогнозування грошово-кредитних показників.

Об'єктом дослідження є процес впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання країни.

Предметом дослідження є науково-методичне забезпечення реалізації та оцінювання грошово-кредитної політики в контексті сприяння економічному зростанню України.

Методи дослідження. Методологічну основу наукового дослідження складають фундаментальні положення економічної теорії, фінансів, банківської справи, державного фінансового менеджменту, сучасні концепції економічного зростання країни, а також теоретичний доробок вітчизняних і закордонних вчених-економістів, присвячений проблемам грошово-кредитної політики та її впливу на економічне зростання.

При постановці та розв'язанні поставлених завдань використовувалися такі загальнонаукові і спеціальні методи пізнання: наукова абстракція, структурно-декомпозиційний, індукція та дедукція – при обґрунтуванні теоретичних основ грошово-кредитної політики та уточненні понятійно-категоріального апарату; логічне узагальнення, групування, системно-структурний аналіз – для розкриття особливостей впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання та систематики її інструментарію; економіко-статистичний, порівняльний, історико-логічний, аналізу і синтезу – при оцінюванні тенденцій, факторів, стійкості та якості економічного зростання й дослідженні практичних засад реалізації грошово-кредитної політики в Україні; економіко-математичні методи – для розроблення науково-методичних підходів до інтегрального оцінювання економічного зростання, визначення синтетичного показника фінансової глибини й інфляційного таргету та прогнозування грошово-кредитних показників.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти та нормативні документи України, статистичні дані, аналітичні огляди та звіти Національного банку України, Державної служби статистики України, Програми розвитку ООН, міжнародних фінансових організацій, а також монографічні дослідження та наукові публікації зарубіжних і вітчизняних фахівців з питань реалізації грошово-кредитної політики та сприяння економічному зростанню країни.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у поглибленні теоретичних та науково-методичних засад формування і реалізації грошово-кредитної політики та розробленні практичних рекомендацій щодо оцінювання її впливу на економічне зростання України.

Наукову новизну дисертаційної роботи визначають такі положення:

вперше:

- запропоновано науково-методичний підхід до визначення синтетичного індикатора фінансової глибини економіки, яка формується під дією методів та інструментів грошово-кредитної політики, шляхом багатокритеріальної аналітичної згортки показників-стимуляторів і показників-дестимуляторів грошової та кредитної компонент;

удосконалено:

- науково-методичний підхід до визначення інтегрального показника економічного зростання країни, який базується на таксономічному аналізі та охоплює сектор фінансових корпорацій, нефінансових корпорацій, зовнішньоекономічний сектор і домогосподарства та дозволяє визначити фазу економічного циклу в країні;
- науково-методичний підхід до визначення максимально допустимого значення інфляційного таргету (індексу споживчих цін) з урахуванням забезпечення мінімально допустимого рівня фінансової глибини економіки, яка формується під дією методів та інструментів грошово-кредитної політики, на основі оптимізаційної задачі їх взаємозв'язку;

набули подальшого розвитку:

- методичні засади визначення прогностичних значень грошово-кредитних показників (грошової маси, грошової бази і рівня монетизації економіки) на основі статистичних рівнянь залежностей між ВВП та грошово-кредитними показниками з урахуванням прогнозованої динаміки ВВП;
- науково-методичний підхід до визначення рівня безготівкової монетизації економіки, який ґрунтується на структурі грошової маси та її коригуванні на динаміку інфляційних процесів та відображає операційну спроможність центрального банку щодо застосування методів та інструментів грошово-кредитної політики та рівень фінансової довіри до банківської системи;
- понятійний апарат грошово-кредитної політики:
 - визначення поняття “фінансова глибина економіки” як комплексна характеристика економічної системи, яка формується в результаті розвитку сектору фінансових корпорацій і його взаємодії з іншими інституційними секторами та проявляється в насиченості економіки фінансовими ресурсами, фінансовими інструментами та фінансовими відносинами, що дає змогу розглядати її як об’єкт грошово-кредитної політики;
 - визначення поняття “грошово-кредитна політика” як складова економічної політики, яка здійснюється центральним банком і являє собою комплекс методів та інструментів впливу на фінансову глибину економіки з метою забезпечення стійкості та якості економічного зростання. Запропоноване визначення конкретизує суб’єкта, об’єкт і мету грошово-кредитної політики.

Практичне значення отриманих результатів дисертаційної роботи полягає у використанні теоретичних, науково-методичних положень та практичних рекомендацій у діяльності Національного банку України – при удосконаленні інструментарію грошово-кредитної політики; у діяльності органів державної влади – при формуванні концептуальних засад оцінювання стійкості та якості економічного зростання країни.

Висновки та рекомендації дисертанта щодо визначення синтетичного індикатора фінансової глибини та допустимого значення інфляційного таргету впроваджено в діяльність Управління Національного банку України в Сумській області (довідка № 07-012/1614 від 30.06.2015); щодо оцінювання стійкості економічного зростання та обчислення інтегрального показника економічного зростання – у діяльність Головного управління статистики у Сумській області (довідка № 01-34-4840 від 30.06.2015); щодо оцінювання якості економічного зростання – Управління фінансів обласного бюджету Департаменту фінансів Сумської обласної державної адміністрації (довідка № 124 від 31.07.2015); щодо визначення стану валютного ринку – у діяльність товариства “ЕФ ІКС ПРИВАТ КАМΠΑНИ ЛТД” (довідка № 040915-1 від 04.09.2015).

Отримані дисертантом наукові результати використовуються у навчальному процесі Української академії банківської справи при викладанні дисциплін: “Гроші і кредит”, “Банківська система”, “Банківська статистика”,

“Сучасні теорії грошей та кредиту” та “Дослідження грошово-кредитного ринку” (акт від 27.05.2015).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням. Наукові положення, висновки, рекомендації і розробки, які виносяться на захист, отримані автором самостійно і відображені в опублікованих працях. Результати, опубліковані дисертантом у співавторстві, використані у дисертаційній роботі лише в межах його особистого внеску.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження доповідалися, обговорювалися й отримали схвальну оцінку на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема в тому числі: “Система державної статистики в Україні: сучасний стан, проблеми, перспективи” (м. Київ, 2012 р.); “Фінансова система України: проблеми та перспективи розвитку в умовах трансформації соціально-економічних відносин” (м. Севастополь, 2013 р.); “Ключові вьприси в сьвременната наука – 2013” (м. Белград, 2013 р.); “Naukowa myśl informacyjnej rowieki – 2013” (м. Перемишль, 2013 р.); “Фінансово-кредитна система України в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів” (м. Черкаси, 2013 р.); “Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України” (м. Суми, 2012, 2013, 2014 рр.); “Актуальні питання економічних наук” (м. Донецьк, 2014 р.); “Антикризове фінансове управління в системі забезпечення соціально-економічного розвитку територій” (м. Луцьк, 2015 р.); “Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика” (м. Суми, 2015 р.).

Публікації. Основні положення дисертаційної роботи опубліковано у 20 наукових працях загальним обсягом 5,88 друк. арк., з яких особисто автору належать 4,17 друк. арк., у тому числі: розділ у 1 колективній монографії, 7 статей у наукових фахових виданнях України з економіки (з них 2 – у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз); 11 публікацій у збірниках матеріалів конференцій, розділ у 1 навчальному посібнику.

Структура та зміст дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Повний обсяг дисертації становить 285 сторінок, у тому числі 196 сторінок основного тексту, 34 таблиці, 37 рисунків, 11 додатків і список використаних джерел із 256 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації, сформульовано мету і завдання дисертаційної роботи, визначено об’єкт, предмет і методи дослідження, зв’язок роботи з науковими програмами і темами, розкрито наукову новизну і практичне значення отриманих результатів, вказано особистий внесок здобувача, зазначено стан апробації і впровадження результатів наукового пошуку.

У першому розділі **“Теоретичні засади впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання країни”** узагальнено теоретичну базу та визначено понятійно-категоріальний апарат грошово-кредитної політики,

досліджено основні підходи до визначення економічного зростання як мети грошово-кредитної політики, узагальнено теоретичні основи впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання країни.

Наукові погляди на сутність поняття “грошово-кредитна політика” систематизовано у два підходи: найбільш загальне розуміння грошово-кредитної політики як складової економічної політики та її розуміння як комплексу заходів у сфері грошового обігу і кредитних відносин. Результати вивчення науково-методичних підходів вітчизняних і зарубіжних науковців до розуміння сутності грошово-кредитної політики засвідчили їх плюралізм, фрагментарність в акцентах, а також відсутність усталених підходів до визначення її суб’єкта, об’єкта та мети. Критичний аналіз визначень грошово-кредитної політики у Конституції України, Господарському кодексі України та Законі України “Про Національний банк України” дозволив дійти висновку, що наведені визначення характеризують загальну сторону цього поняття і неповною мірою розкривають його внутрішній зміст.

Враховуючи вищезазначене, запропоновано при розгляді сутності поняття “грошово-кредитна політика” провести його структурну декомпозицію виходячи із його складових категорій: “політика”, “гроші” та “кредит”. За результатами дослідження визначено, що грошово-кредитна політика за сферою суспільного життя є економічною політикою, за масштабами – загальнодержавною, за об’єктом впливу – внутрішньою, за суб’єктом – політикою, що здійснюється державними органами, за строками – такою, що охоплює коротко-, середньо- і довгострокову перспективу. Наголошено, що суб’єктом грошово-кредитної політики є центральний банк, який у класифікації інституційних секторів економіки належить до сектору фінансових корпорацій.

У роботі акцентовано увагу, що хоча визначення об’єкта грошово-кредитної політики тісно пов’язано із категоріями “гроші” та “кредит”, проте в сучасних умовах об’єкт має розглядатися більш широко і комплексно. Обґрунтовано, що об’єктом грошово-кредитної політики слід вважати фінансову глибину економіки, під якою запропоновано розуміти комплексну характеристику економічної системи, яка формується в результаті розвитку сектору фінансових корпорацій і його взаємодії з іншими інституційними секторами та проявляється в насиченості економіки фінансовими ресурсами, фінансовими інструментами та фінансовими відносинами. Доведено, що фінансова глибина економіки у кінцевому підсумку впливає на масштаби і ефективність фінансового ринку, інвестиційну активність та економічне зростання. З огляду на це, методи та інструменти грошово-кредитної політики в контексті забезпечення економічного зростання повинні використовуватися з урахуванням їх майбутнього впливу на фінансову глибину економіки країни.

Критичний аналіз та узагальнення наукових підходів до розуміння сутності понять, що формують поняття “грошово-кредитна політика”, дозволили сформулювати визначення грошово-кредитної політики як складової економічної політики, яка здійснюється центральним банком і являє собою

комплекс методів та інструментів впливу на фінансову глибину економіки з метою забезпечення стійкості та якості економічного зростання.

Узагальнення науково-методичних підходів до визначення мети і завдань грошово-кредитної політики свідчить про їх багатовекторність та суперечливість. Обґрунтовано, що метою грошово-кредитної політики має бути стійкість та якість економічного зростання. На основі синтезу процесного, трансформаційного і динамічного підходів у дисертаційній роботі запропоновано визначення економічного зростання як досягнення більш високого ступеня розвитку економічної системи внаслідок удосконалення її структури і технологій та інтенсифікації суспільного виробництва протягом певного періоду часу, що знаходить прояв у позитивній динаміці ключових показників національних рахунків, виробничих можливостей та соціально-економічних стандартів. При дослідженні ключових характеристик економічного зростання з'ясовано, що стійкість економічного зростання знаходить прояв у показниках динаміки, не менших, ніж у попередні періоди часу, а якість економічного зростання стосується особливостей факторів виробництва, вироблених товарів і послуг, галузевої (секторальної) структури економічної системи, розвитку регіонів країни та соціальних стандартів.

У роботі поглиблено теоретичні засади впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання країни (рис. 1).

У другому розділі **“Аналіз впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання України”** досліджено грошово-кредитну політику України в контексті її взаємозв'язку із економічним зростанням, проведено аналіз економічного зростання України в рамках теорій економічного розвитку, розвинуто науково-методичні підходи до оцінювання стійкості та якості економічного зростання в Україні.

Досліджено динаміку і структуру грошової маси в Україні у 1996-2014 рр., в результаті чого встановлено: частка грошового агрегату M_0 хоча й мала тенденцію до зниження, проте залишалася високою; частка переказних депозитів в національній валюті ($M_1 - M_0$) зменшувалася; частка переказних депозитів в іноземній валюті ($M_2 - M_1$) зростала; частка цінних паперів, окрім акцій ($M_3 - M_2$), була менше 1%. Доведено, що взаємозв'язок між усіма грошовими агрегатами та складовими грошової маси, окрім ($M_3 - M_2$), з одного боку, та ВВП, з іншого боку, є щільним та прямим. На тлі зростання обсягів грошових агрегатів виявлено тенденцію уповільнення швидкості обертання грошей.

Дослідження особливостей встановлення нормативів обов'язкового резервування засвідчило гнучкість цього інструменту грошово-кредитної політики в практиці Національного банку України. На основі вивчення взаємозв'язків між процентними ставками виявлено, що облікова ставка, на відміну від інших процентних ставок Національного банку України, не має суттєвого впливу на ставку за новими кредитами на банківському ринку – високий вплив на формування вартості кредитних ресурсів мають процентна ставка за кредитами, наданими шляхом тендера, за кредитами овернайт та

операціями репо. На основі оцінювання структурних зрушень встановлено наявність усталених підходів до формування структури офіційних резервних активів та їх негативну динаміку в останні роки. З метою оцінювання стану валютного ринку у роботі запропоновано використовувати метод Ірвіна, а для оцінювання операційних можливостей Національного банку України впливати на валютний ринок – індикатор напруженості регулювання валютного курсу. Недостатня спроможність щодо регулювання валютного курсу з боку Національного банку України спостерігалася у 1997, 2008 і 2010-2014 рр.

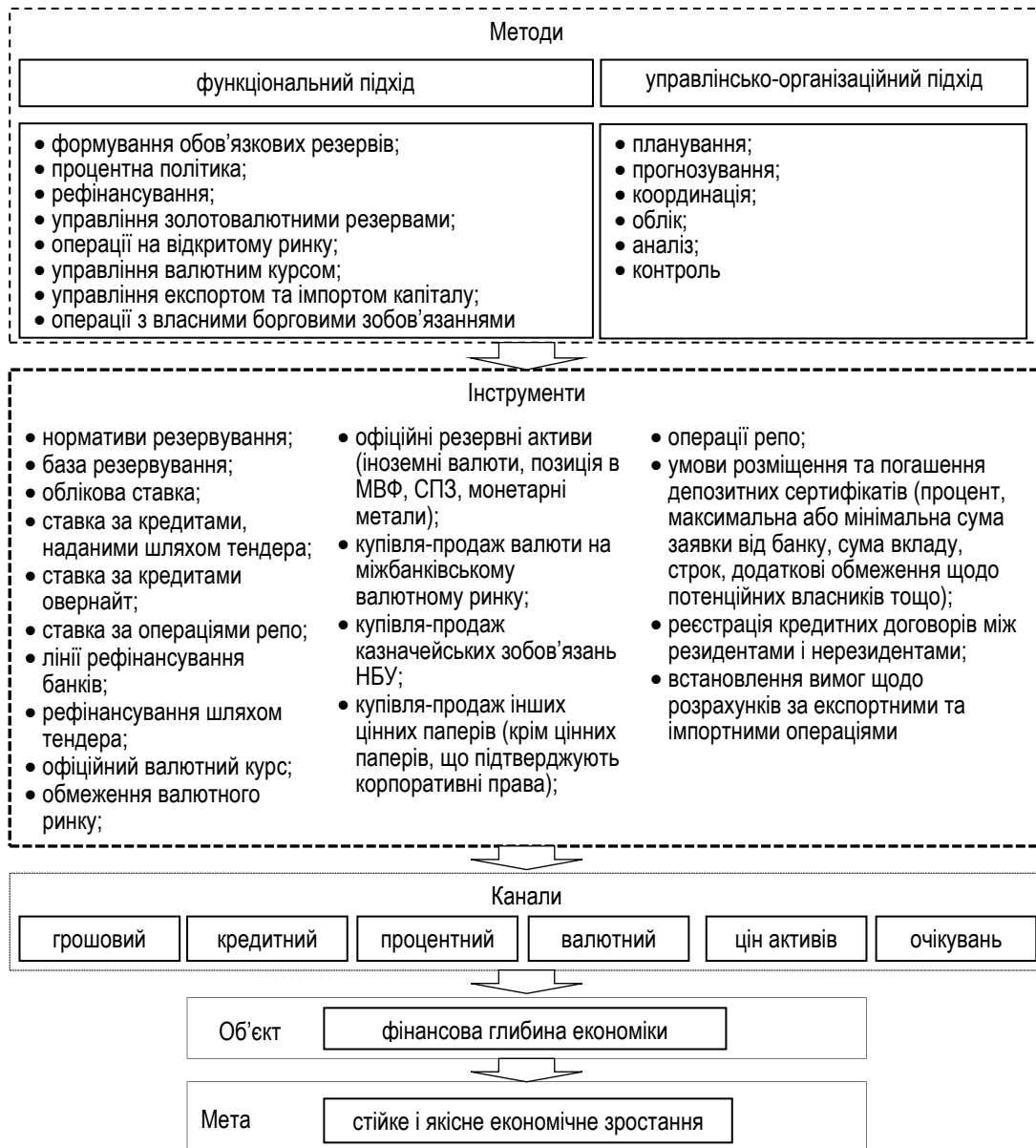


Рисунок 1 – Теоретичні засади впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання країни

У процесі дослідження встановлено, що, починаючи з 2012 р. Національним банком України активно використовується метод рефінансування банків: у 2014 р. обсяги рефінансування склали 14,1% ВВП.

Найбільш активно рефінансування банків здійснювалося через кредити овернайт, кредити, надані шляхом тендера, кредити під програми фінансового оздоровлення та операції прямого репо. Статистичний аналіз обсягів, динаміки та структури операцій Національного банку України з цінними паперами засвідчив, що ключова роль серед них належить операціям мобілізації коштів через розміщення депозитних сертифікатів.

У роботі проведено кореляційний аналіз взаємозв'язків між інструментами грошово-кредитної політики, з одного боку, та грошовими агрегатами, складовими грошової маси, ВВП та рівнем монетизації економіки, з іншого. Це дозволило здійснити систематику інструментів грошово-кредитної політики та виявити інструменти прямого, оберненого та диференційованого впливу.

У розділі запропоновано визначати рівень безготівкової монетизації економіки RM'' , який ґрунтується на структурі грошової маси та її коригуванні на динаміку інфляційних процесів:

$$RM'' = \frac{(M_1 - M_0) + (M_2 - M_1) + (M_3 - M_2)}{M_3} \times \frac{1}{ICP} \times 100\%, \quad (1)$$

де $(M_1 - M_0)$ – переказні депозити в національній валюті, млн. грн.;

$(M_2 - M_1)$ – переказні депозити в іноземній валюті й інші депозити, млн. грн.;

$(M_3 - M_2)$ – цінні папери, окрім акцій, млн. грн.;

M_3 – грошова маса, млн. грн.;

ICP – індекс споживчих цін, од.

Запропонований показник відображає насиченість економіки ліквідними активами у безготівковій формі та може бути використаний центральним банком для визначення операційної спроможності щодо застосування методів та інструментів грошово-кредитної політики. З іншого боку, рівень безготівкової монетизації економіки відображає рівень фінансової довіри до банківської системи. У 2014 р. рівень монетизації в Україні знизився з 62,5 до 61,0%, водночас як рівень безготівкової монетизації – на 17,1 в. п.

Проведено аналіз економічного зростання України в рамках емпіричної апробації теорій економічного розвитку Кейнса, Самуельсона – Хікса, Калдора, Солоу та виробничих функцій (лінійної, мультиплікативної, Коба-Дугласа, Тінбергена). У результаті розрахунків доведено, що в Україні спостерігається надвисокий рівень граничної схильності до споживання, зниження частки прибутку в національному доході та її перевищення над оптимальним значенням, невідповідність між існуючими і необхідними обсягами інвестицій, переважний вплив на зміну ВВП фактора капіталу порівняно із фактором праці, незначний вплив технічного прогресу на процеси економічного зростання, затухаючий циклічний процес, зростання продуктивності і капіталоозброєності праці на фоні зниження продуктивності капіталу. В Україні не спрацьовують такі важливі джерела економічного зростання як природний приріст населення та висока схильність до заощадження, стримує економічне зростання

недосконалість розподілу доходу між споживанням і заощадженням та між роботодавцями і працівниками.

Здійснено оцінювання стійкості економічного зростання для показників національних рахунків, сектору фінансових корпорацій, нефінансових корпорацій, зовнішньоекономічного сектору та домогосподарств на основі індексів стійкості та коефіцієнта Спірмена.

У результаті розрахунків отримано такі висновки: для показників національних рахунків в основному спостерігається невисока волатильність та стійка тенденція до зростання; для показників фінансових корпорацій – невисока волатильність спостерігається щодо грошової бази, показників діяльності банків і страхових компаній, біржових контрактів з цінними паперами, висока волатильність є характерною для грошової маси, міжнародних резервів, діяльності кредитних спілок і недержавних пенсійних фондів, випуску цінних паперів, усі розглянуті показники мають стійку тенденцію до зростання; для всіх показників нефінансових корпорацій, зовнішньоекономічного сектору та домогосподарств спостерігається висока волатильність та тенденція до зростання.

Удосконалено науково-методичні засади оцінювання якості економічного зростання країни на основі її ранжування на високу, середню, низьку і відсутню виходячи зі співвідношень між показниками динаміки індексу людського розвитку та продуктивності праці. Доведено, що в Україні мала місце середня якість економічного зростання за винятком 2010 р., коли якість економічного зростання була визначена як низька.

У третьому розділі **“Науково-методичне обґрунтування впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання України”** розвинуто науково-методичні засади інтегрального оцінювання економічного зростання, розроблено науково-методичний підхід до визначення фінансової глибини економіки України, удосконалено науково-методичний підхід до визначення інфляційного таргету та методичні засади прогнозування грошово-кредитних показників.

З використанням можливостей таксономічного аналізу розроблено науково-методичний підхід до інтегрального оцінювання економічного зростання в Україні (рис. 2). На основі аналітичної інтерпретації отриманих результатів зроблено висновки про наявність економічних циклів 2003-2009 рр. та 2010-2014 рр. Доведено, що економічний цикл 2010-2014 рр. суттєво відрізняється від економічного циклу 2003-2009 рр.: його тривалість є коротшою, пік – нижчим, спад – глибшим.

Наголошено, що для оцінювання фінансової глибини, яка формується під дією методів та інструментів грошово-кредитної політики, не може бути використаний єдиний універсальний показник. На основі інструментарію багатокритеріальної аналітичної згортки здійснено поетапне розроблення науково-методичного підходу до визначення синтетичного індикатора фінансової глибини економіки України (рис. 3). Отримані значення коефіцієнтів та показників адекватності рівняння регресії багатofакторної залежності між FD_t та MC і CC дозволили зробити висновок про достатньо високий рівень (близько 85%) детермінованості результативної ознаки факторами. На основі

розрахунків стандартизованих коефіцієнтів і Δ -коефіцієнтів рівняння встановлено, що фінансова глибина економіки України на 53,4% забезпечується грошовою компонентою, на 46,6% – кредитною компонентою.

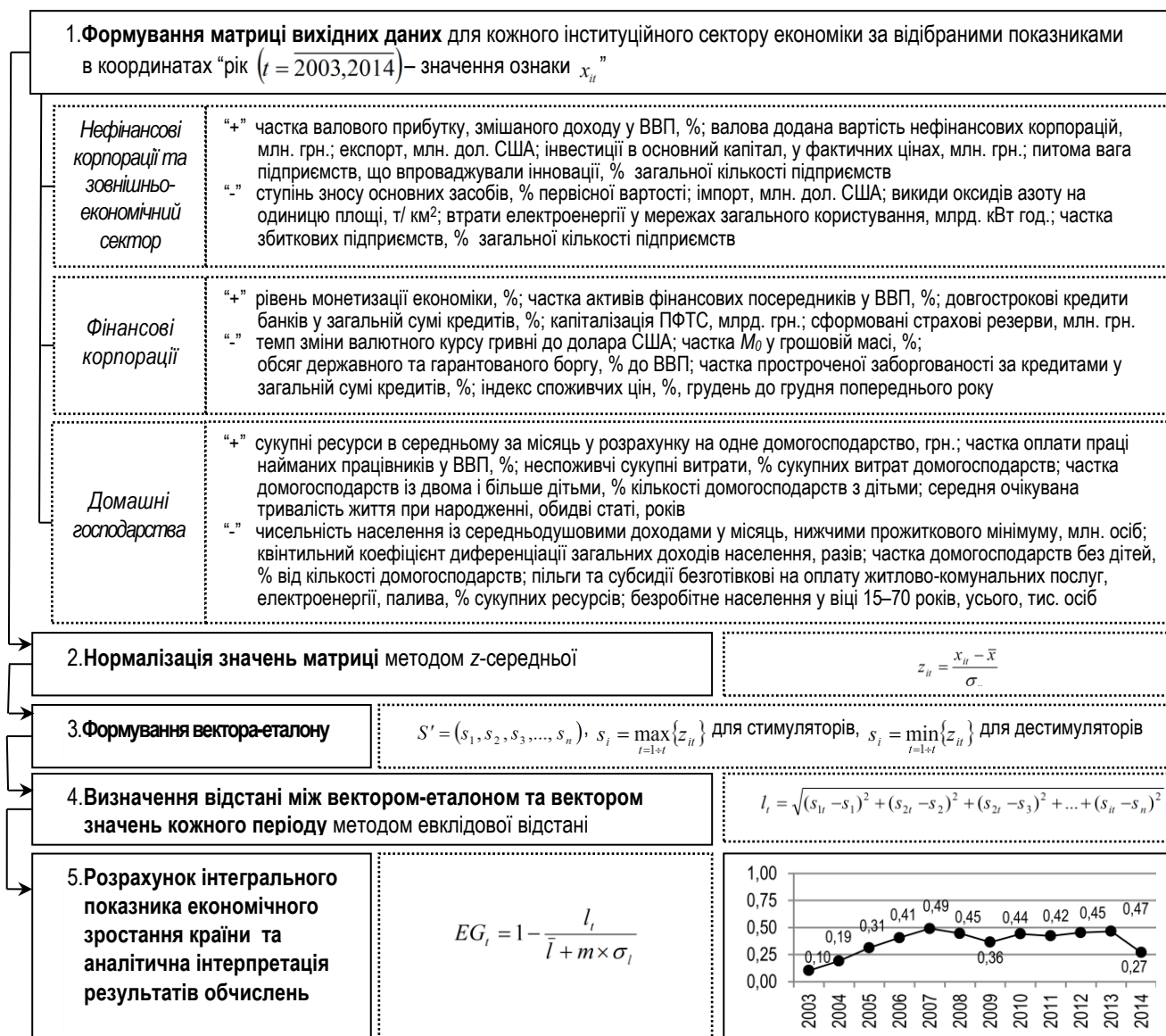
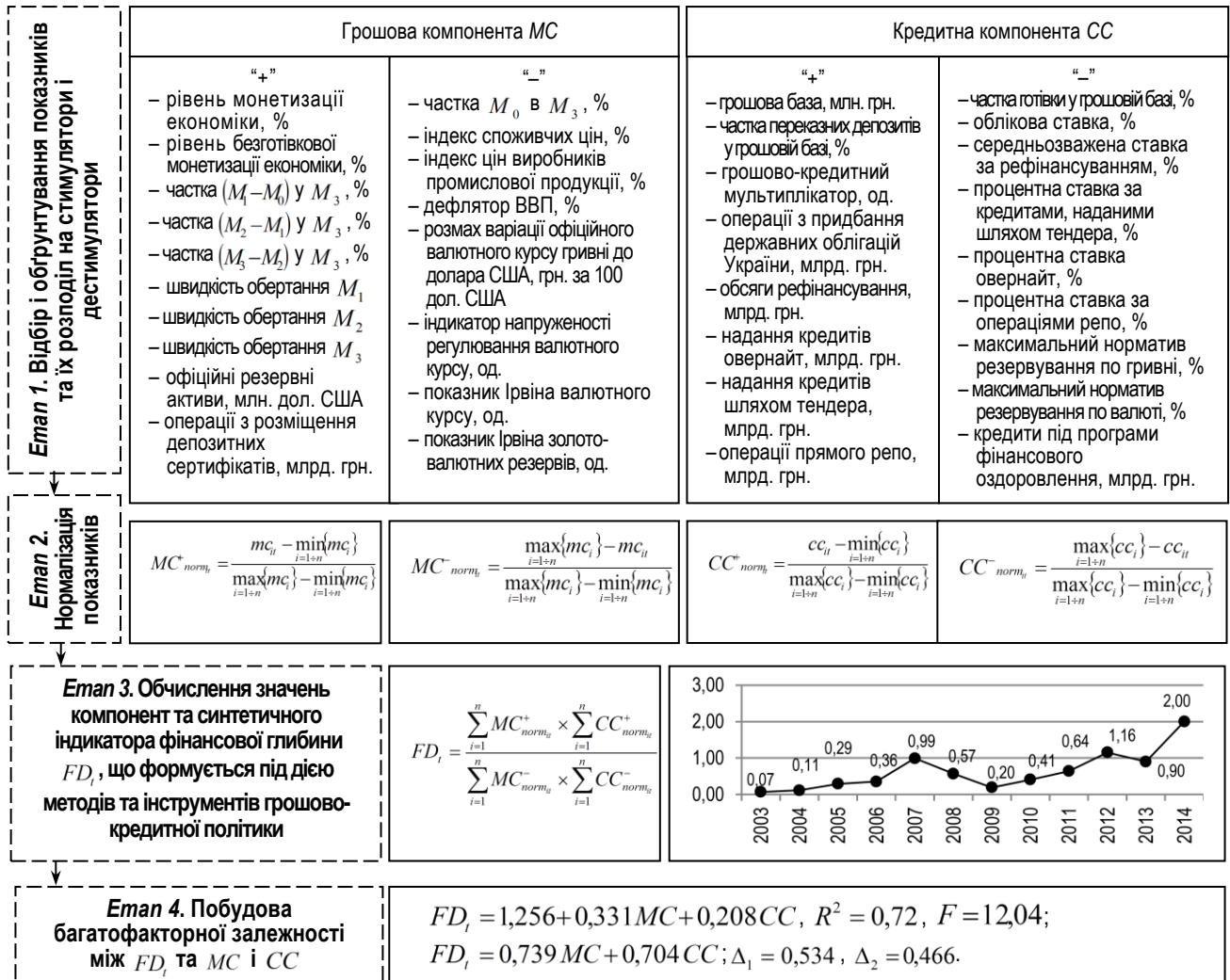


Рисунок 2 – Науково-методичний підхід до визначення інтегрального показника економічного зростання України

Зіставлення динаміки інтегрального показника економічного зростання та синтетичного індикатора фінансової глибини економіки в Україні засвідчило, що динаміка економічного зростання та фінансової глибини економіки України у 2003-2010 рр. була скоординованою, а починаючи з 2011 р., вона є різноспрямованою і розбалансованою.

У контексті переходу до режиму таргетування інфляції доведено, що у якості інфляційного таргету слід обрати індекс споживчих цін, який має важливе соціальне значення, часто використовується як показник загальної інфляції, виступає основою для обчислення інших індексів, використовується

як головний критерій цінової стабільності у Основних засадах грошово-кредитної політики.



Умовні позначки: mc_i – значення i -го показника грошової компоненти; cc_i – значення i -го показника кредитної компоненти; MC_{norm_i} – нормалізоване значення i -го показника грошової компоненти; $\min\{mc_i\}$ і $\max\{mc_i\}$ – мінімальне і максимальне значення i -го показника грошової компоненти; CC_{norm_i} – нормалізоване значення i -го показника кредитної компоненти; $\min\{cc_i\}$ і $\max\{cc_i\}$ – мінімальне і максимальне значення i -го показника кредитної компоненти; FD_t – синтетичний індикатор фінансової глибини економіки; $\sum_{i=1}^n MC_{norm_i}^+$ і $\sum_{i=1}^n CC_{norm_i}^+$ – сума нормалізованих значень показників-стимуляторів грошової і кредитної компонент; $\sum_{i=1}^n MC_{norm_i}^-$ і $\sum_{i=1}^n CC_{norm_i}^-$ – сума нормалізованих значень показників-дестимуляторів грошової і кредитної компонент

Рисунок 3 – Науково-методичний підхід до визначення синтетичного індикатора фінансової глибини економіки України

З огляду на це у роботі запропоновано науково-методичний підхід до визначення інфляційного таргету. Сутність процесу полягала у реалізації наступних етапів: формалізація залежності між стандартизованими коефіцієнтами грошової та кредитної компонент на основі отриманого багатофакторного регресійного рівняння синтетичного індикатора фінансової глибини економіки; визначення лагів затримки індексу споживчих цін, грошової

компоненти та синтетичного індикатора фінансової глибини економіки; формалізація багатofакторної авторегресійної функції залежності між результативною ознакою – індексом споживчих цін (інфляційним таргетом) та факторними ознаками – індексом споживчих цін, грошовою компонентою та синтетичним індикатором фінансової глибини економіки, зсунутими на відповідний лаг; формалізація умови мінімально допустимого рівня фінансової глибини на основі змінної управління; проведення оптимізації індексу споживчих цін виходячи зі співвідношення “фінансова глибина економіки – індекс споживчих цін”. Розв’язок оптимізаційної задачі – визначення максимального значення індексу споживчих цін за умови забезпечення мінімального рівня фінансової глибини економіки – дозволив дійти висновку, що індекс інфляції на споживчому ринку України в фінансово-економічних умовах, що склалися, не повинен перевищувати позначку 131,6% за рік.

Здійснено удосконалення методичних засад визначення грошово-кредитних показників, яке включало наступні етапи: формалізація залежності між грошово-кредитними показниками і ВВП на основі статистичних рівнянь залежностей виходячи із форми зв’язку (лінійна, нелінійна, логічна) та напрямку зв’язку (прямий – зростання результативної і факторної ознак та зменшення результативної і факторної ознак, обернений – зменшення результативної ознаки і зростання факторної ознаки та зростання результативної ознаки і зменшення факторної ознаки); визначення адекватності рівнянь та вибір найкращих функцій на основі параметра залежності, коефіцієнта стійкості зв’язку, коефіцієнта й індексу кореляції, суми відхилень; визначення прогнозованої динаміки ВВП; визначення прогнозних грошово-кредитних показників (табл. 1).

Таблиця 1 – Прогнозні значення грошово-кредитних показників

№ пор.	Статистичне рівняння залежності між ВВП та грошово-кредитним показником	Алгоритм визначення d_{y_g}	Алгоритм обчислення x_{ig}	Прогнозне значення ВВП		
				$ВВП_1$	$ВВП_2$	$ВВП_3$
1	Грошова маса, млн. грн.					
1.1	лінійна ЛПЗ № 1	$d_{y_g} = \frac{y_g}{y_{min}} - 1$	$x_{ig} = \left(\frac{d_{y_g}}{b_x} + 1\right) x_{min}$	912 866,91	970 470,60	1 114 479,82
1.2	парабола	$d_{y_g} = 1 - \frac{y_g}{y_{min}}$	$x_{ig} = \left(1 - \frac{d_{y_g}}{b_x}\right) x_0$	911 736,47	1 012 874,36	1 080 299,62
2	Грошова база, млн. грн.					
2.1	лінійна ЛПЗ № 1	$d_{y_g} = \frac{y_g}{y_{min}} - 1$	$x_{ig} = \left(\frac{d_{y_g}}{b_x} + 1\right) x_{min}$	338 287,84	359 877,65	413 852,16
2.2	обернена парабола	$d_{y_g} = \frac{y_g}{y_{min}} - 1$	$x_{ig} = \left(\frac{d_{y_g}}{b_x} + 1\right) x_0$	305 903,14	338 287,84	359 877,65
3	Рівень монетизації економіки, %					
3.1	логічна ЛОГПЗ № 1	$d_{y_g} = \frac{1}{y_{min}} - \frac{1}{y_g}$	$x_{ig} = \frac{1}{\frac{1}{x_{min}} - \frac{d_{y_g}}{b_x}}$	69,5	70,6	72,9

Досліджено документи стратегічного розвитку України – Проект Стратегії розвитку України у період до 2020 року, Національну стратегію

розвитку “Україна-2015” в редакціях 2008 р. і 2009 р., Стратегію-2020, а також бачення розвитку України в найближчі роки Кабінетом Міністрів України, Національним банком України, Міжнародним валютним фондом і міжнародними рейтинговими агенціями, що дало можливість визначити ключові прогностичні значення ВВП України. На основі отриманих рівнянь залежностей між ВВП та грошово-кредитними показниками розраховано прогностичні значення грошово-кредитних показників залежно від прогнозованої динаміки ВВП, що дозволить підвищити науково-практичну обґрунтованість та ефективність реалізації грошово-кредитної політики.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення науково-прикладної задачі, яке полягає у поглибленні теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо реалізації грошово-кредитної політики та розробленні науково-методичних підходів до оцінювання впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання країни.

За результатами наукового дослідження зроблено такі висновки:

1. Грошово-кредитна політика – це складова економічної політики, яка здійснюється центральним банком і являє собою комплекс методів та інструментів впливу на фінансову глибину економіки з метою забезпечення стійкості та якості економічного зростання. Визначення фінансової глибини дозволяє комплексно підходити до об’єкта грошово-кредитної політики та розуміти під нею комплексну характеристику економічної системи, яка формується в результаті розвитку сектору фінансових корпорацій і його взаємодії з іншими інституційними секторами та проявляється в насиченості економіки фінансовими ресурсами, фінансовими інструментами та фінансовими відносинами.

2. Метою грошово-кредитної політики є економічне зростання, під яким варто розуміти досягнення більш високого ступеня розвитку економічної системи внаслідок удосконалення її структури і технологій та інтенсифікації суспільного виробництва протягом певного періоду часу, що знаходить прояв у позитивній динаміці ключових показників національних рахунків, виробничих можливостей та соціально-економічних стандартів. Ключовими характеристиками економічного зростання є стійкість та якість.

3. Вплив грошово-кредитної політики на економічне зростання доцільно визначати через призму методів та інструментів. Методи грошово-кредитної політики необхідно розглядати в межах функціонального та управлінсько-організаційного підходів. Комплекс інструментів грошово-кредитної політики формується відповідно до практики застосування методів.

4. Аналіз грошової маси в Україні засвідчив високу частку готівкових коштів, незначну частку цінних паперів, недостатність грошово-кредитної мультиплікації та щільний і прямий зв’язок із ВВП. Здійснено систематику інструментів грошово-кредитної політики, яка враховує їх взаємозв’язок із грошовою масою, її складовими, рівнем монетизації економіки та ВВП і дозволяє виявити інструменти прямого, оберненого та диференційованого

впливу. В контексті визначення операційної спроможності центрального банку щодо застосування методів та інструментів грошово-кредитної політики запропоновано визначати рівень безготівкової монетизації економіки.

5. Апробація теорій економічного розвитку для України засвідчила, що основними перепонами для економічного зростання є несприятлива демографічна ситуація, а також існуючі пропорції розподілу доходу між споживанням і заощадженням та розподілу доходу між роботодавцями і працівниками.

6. Науково-методичні підходи до оцінювання стійкості та якості економічного зростання, розроблені у дисертації, дозволили виявити, що в цілому в Україні простежувалася тенденція стійкого економічного зростання із середньою якістю. У фінансовому секторі нестійкість спостерігається для грошової маси, міжнародних резервів, діяльності кредитних спілок і недержавних пенсійних фондів, випуску цінних паперів.

7. Здійснення інтегрального оцінювання економічного зростання за удосконаленим науково-методичним підходом дало можливість виявити економічні цикли 2003-2009 рр. та 2010-2014 рр., які суттєво відрізняються тривалістю та амплітудою коливань.

8. На основі багатокритеріальної аналітичної згортки показників-стимуляторів і показників-дестимуляторів грошової та кредитної компонент у роботі запропоновано науково-методичний підхід до визначення синтетичного індикатора фінансової глибини економіки, яка формується під дією методів та інструментів грошово-кредитної політики. Цей підхід дає можливість встановити ступінь впливу компонент грошово-кредитної політики на формування фінансової глибини економіки України.

9. На основі оптимізаційної задачі взаємозв'язку між інфляційним таргетом та синтетичним індикатором фінансової глибини економіки визначено максимально допустиме значення інфляційного таргету.

10. З метою підвищення обґрунтованості та ефективності реалізації грошово-кредитної політики обґрунтовано доцільність формалізації взаємозв'язків між грошово-кредитними показниками і ВВП на основі методу статистичних рівнянь залежностей та визначення на цій основі їх прогностичних значень залежно від прогнозованої динаміки ВВП України.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

Розділи у монографіях

1. Оголь Д. О. Сутність і критерії економічного зростання країни / С. М. Фролов, Д. О. Оголь, О. І. Кремень // Маркетингові аспекти управління інноваційним розвитком: Монографія / За ред. С. М. Ілляшенка. – Суми: Папірус, 2014. – 480 с. – С. 13-18 (0,41 друк. арк.). *Особистий внесок: визначено сутність стійкості та якості як ключових характеристик економічного зростання (0,16 друк. арк.).*

Публікації у наукових фахових виданнях

2. Оголь Д. О. Економічне зростання: сутність, якість і стійкість / Д. О. Оголь // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 2 (164). – С. 67-72 (0,33 друк. арк.).
3. Оголь Д. О. Оцінювання впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання в Україні / Д. О. Оголь // Економіка. Фінанси. Право. – 2015. – № 6/1. – С. 52-56 (0,30 друк. арк.).
4. Оголь Д. О. Удосконалення методичних засад прогнозування грошово-кредитних показників / В. М. Кремень, Д. О. Оголь // Бізнес Інформ. – 2015. – № 6 (449). – С. 204-209 (0,48 друк. арк.). *Особистий внесок: розробка науково-методичного підходу щодо використання методу статистичних рівнянь залежностей у прогнозуванні грошово-кредитних показників (0,24 друк. арк.).*
5. Оголь Д. О. Науково-методичний підхід оцінювання стійкості економічного зростання України / С. М. Фролов, Д. О. Оголь // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник наукових праць. – Вип. 41. – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – С. 48-58 (0,65 друк. арк.). *Особистий внесок: розробка науково-методичного підходу щодо оцінювання стійкості економічного зростання (0,30 друк. арк.).*
6. Оголь Д. О. Науково-методичні підходи щодо визначення сутності грошово-кредитної політики / Д. О. Оголь // Економіка. Фінанси. Право. – 2014. – № 6/1. – С. 62-64 (0,27 друк. арк.).
7. Оголь Д. О. Науково-методичні підходи щодо визначення розвитку фінансового сектору країни / Д. О. Оголь // Інноваційна економіка. – 2013. – № 3 (41). – С. 277-280 (0,34 друк. арк.).
8. Оголь Д. О. Економіко-статистичний аналіз рівня монетизації економіки / В. М. Кремень, Д. О. Оголь // Прикладна статистика: проблеми теорії і практики: Збірник наукових праць. – Вип. 11. – Київ: Формат, 2012. – С. 185-191 (0,35 друк. арк.). *Особистий внесок: проведено комплексний аналіз монетизації економіки в Україні (0,15 друк. арк.).*

Публікації у матеріалах наукових конференцій

9. Оголь Д. О. Особливості грошово-кредитної політики в Україні / Д. О. Оголь // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: Збірник тез доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції (05 червня 2015 р.). – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – Т. 2. – С. 45-47 (0,12 друк. арк.).
10. Оголь Д. О. Дослідження закономірностей економічного зростання України на основі емпіричної апробації кейнсіанських економічних теорій / Д. О. Оголь // Антикризове фінансове управління в системі забезпечення соціально-економічного розвитку територій: Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (27 березня 2015 р.). – Луцьк: ЛНТУ, 2015. – С. 71-74 (0,18 друк. арк.).

11. Оголь Д. О. Сутність визначення розвитку фінансового сектору країни / Д. О. Оголь // Фінансово-кредитна система України в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів: Збірник тез доповідей та виступів XII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів (23-24 травня 2013 р.). – Черкаси: ЧІБС УБС НБУ, 2013. – С. 336-337 (0,15 друк. арк.).
12. Оголь Д. О. Сутність поняття “грошово-кредитна політика” / Д. О. Оголь // Актуальні питання економічних наук: Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (16-17 травня 2014 р.). – Ч. 1. – Донецьк: Східноукраїнський інститут економіки та управління, 2014. – С. 36-38 (0,16 друк. арк.).
13. Оголь Д. О. Економічне зростання: якість і стійкість / Д. О. Оголь // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник тез доповідей XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 жовтня 2014 р.). – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2014. – С. 129-130 (0,10 друк. арк.).
14. Оголь Д. О. Грошові агрегати та їх значення у регулюванні грошової маси / Д. О. Оголь // Фінансова система України: проблеми та перспективи розвитку в умовах трансформації соціально-економічних відносин: Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (16-18 травня 2013 р.). – Севастополь: ТНУ ім. В. І. Вернадського, 2013. – С. 218-220 (0,14 друк. арк.).
15. Оголь Д. О. Основні напрями вивчення структури грошової маси / Д. О. Оголь // Ключові впроєкти в сьвременната наука – 2013: Матеріали за IX Міжнародна научна практична конференція (17-25 април 2013 г.). – Т. 1 “Економіки”. – София: БялГРАД-БГ, 2013. – С. 3-5 (0,14 друк. арк.).
16. Оголь Д. О. Становлення та розвиток грошового обігу в Україні / Д. О. Оголь // Naukowa myśl informacyjnej powieki – 2013: Materiały IX Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji (07-15 marca 2013 r.). – V. 1 “Ekonomiczne nauki”. – Przemyśl: Nauka i studia, 2013. – С. 13-14 (0,13 друк. арк.).
17. Оголь Д. О. Розвиток фінансового сектора та особливості його оцінювання / Д. О. Оголь // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2013 р.): у 2 т. – Т. 2. – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2013. – С. 124-125 (0,10 друк. арк.).
18. Оголь Д. О. Сучасні проблеми нагляду за фінансовим сектором / Д. О. Оголь // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (08-09 листопада 2012 р.). – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – С. 142-143 (0,10 друк. арк.).
19. Оголь Д. О. Грошовий обіг та його статистичне вивчення / Д. О. Оголь // Система державної статистики в Україні: сучасний стан, проблеми,

перспективи: Збірник тез виступів X Міжнародної науково-практичної конференції (05-06 грудня 2012 р.). – К.: НАСОА, 2012. – С.125-126 (0,10 друк. арк.).

Публікації в інших виданнях

20. Оголь Д. О. Система фінансового нагляду як передумова забезпечення стійкості фінансового сектору / В. М. Кремень, Д. О. Оголь // Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів: Навчальний посібник / За ред. С. М. Фролова. – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – С. 64-87 (1,33 друк. арк.). *Особистий внесок: розглянуто науково-практичний інструментарій оцінювання стійкості фінансового сектору (0,66 друк. арк.).*

АНОТАЦІЯ

Оголь Д. О. Вплив грошово-кредитної політики на економічне зростання України. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит. – Українська академія банківської справи, Суми, 2016.

Дисертаційна робота присвячена розробленню та удосконаленню науково-методичних підходів до реалізації грошово-кредитної політики та оцінювання її впливу на економічне зростання України. У роботі розкрито теоретичні підходи до трактування понятійно-категоріального апарату грошово-кредитної політики та узагальнено теоретичні основи її впливу на економічне зростання країни.

Проаналізовано грошово-кредитну політику України в контексті її взаємозв'язку із економічним зростанням, проведено систематику методів та інструментів грошово-кредитної політики, здійснено аналіз економічного зростання України в рамках теорій економічного розвитку. Запропоновано науково-методичне забезпечення оцінювання стійкості та якості економічного зростання в Україні.

У роботі розроблено науково-методичні засади інтегрального оцінювання економічного зростання, запропоновано науково-методичний підхід до визначення фінансової глибини економіки України, удосконалено методичні засади прогнозування грошово-кредитних показників.

Ключові слова: грошово-кредитна політика, методи грошово-кредитної політики, інструменти грошово-кредитної політики, економічне зростання країни, фінансова глибина економіки, інфляція.

АННОТАЦИЯ

Оголь Д. А. Влияние денежно-кредитной политики на экономический рост Украины. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.08 – Деньги, финансы и кредит. – Украинская академия банковского дела, Сумы, 2016.

Диссертация посвящена разработке и усовершенствованию научно-методических подходов к реализации денежно-кредитной политики и оцениванию ее влияния на экономический рост Украины. В диссертации углублены теоретические подходы к исследованию понятийно-категориального аппарата денежно-кредитной политики – проведен структурно-декомпозиционный анализ сущности понятия “денежно-кредитная политика” и обоснована сущность финансовой глубины экономики как объекта денежно-кредитной политики. Раскрыты теоретические основы влияния денежно-кредитной политики на экономический рост страны.

Проведен анализ объема, структуры денежной массы, скорости ее обращения и взаимосвязи с ВВП, а также процессов денежно-кредитной мультипликации в Украине. Исследованы методы и инструменты денежно-кредитной политики в контексте их влияния на экономический рост. Предложен научно-методический подход к определению уровня безналичной монетизации экономики. Проведен анализ экономического роста Украины на основе эмпирической апробации теорий экономического развития Кейнса, Самуэльсона – Хикса, Калдора, Солоу и производственных функций (линейной, мультипликативной, Кобба – Дугласа, Тинбергена). Предложено научно-методическое обеспечение оценивания устойчивости и качества экономического роста в Украине.

Разработаны научно-методические основы интегрального оценивания экономического роста, что позволило выявить особенности циклов экономической активности в Украине. Предложен научно-методический подход к определению финансовой глубины экономики Украины под действием методов и инструментов денежно-кредитной политики, определена степень влияния на нее денежной и кредитной компонент. Разработан научно-методический подход к определению максимально допустимого значения инфляционного таргета (индекса потребительских цен) с учетом обеспечения минимально допустимого уровня финансовой глубины экономики на основе оптимизационной задачи их взаимосвязи. Усовершенствованы методические основы прогнозирования денежно-кредитных показателей на основе статистических уравнений зависимостей между ВВП и денежно-кредитными показателями с учетом прогнозируемой динамики ВВП.

Ключевые слова: денежно-кредитная политика, методы денежно-кредитной политики, инструменты денежно-кредитной политики, экономический рост страны, финансовая глубина экономики, инфляция.

SUMMARY

Ohol D.O. Influence of monetary policy on economic growth of Ukraine. – Manuscript.

The dissertation for scientific degree of Candidate of Sciences (Economics) on the specialty 08.00.08 – Money, finance and credit. – Ukrainian Academy of Banking, Sumy, 2016.

The thesis is devoted to development and improvement of scientific and methodological approaches to the implementation of monetary policy and measurement of its impact on economic growth in Ukraine. Theoretical approaches to interpretation of scientific categories pertaining to monetary policy and its implications for economic growth at country level are summed up.

A comprehensive analysis of monetary policy in Ukraine is made in the context of its relationship with economic growth. The methods and instruments of monetary policy were systematized. The analysis of economic growth in Ukraine is made on the basis economic development theories. A methodology for assessment of sustainability and quality of economic growth in Ukraine is proposed.

A methodological framework for integral assessment of economic growth is built; a method for measurement of the financial depth of the Ukrainian economy is proposed; the existing methodological framework for forecasting monetary indicators is improved.

Keywords: monetary policy, methods of monetary policy, instruments of monetary policy, economic growth, financial depth of economy, inflation.

Відповідальний за випуск
доктор економічних наук, професор
Фролов Сергій Михайлович

Підписано до друку 28.12.2015.
Формат 60x90/16. Ум. друк. арк. 1,1. Обл.-вид. арк. 0,9. Тираж 100 пр. Зам. № 1285

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від 17.12.2007.

